

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β΄.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 25 Ιανουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδου Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 80

ΑΚΡΟΓΙΑΔΙΑ

Στὸν Δ. Ταγ.όπουλο

Ἐκ τῆς ταξείδου ἀλαργινῆ καὶ ἡ μοναξία ἕνα δέϊμι
Στὰ φύκια στὴν ἀκρογιαλιὰ μᾶς ἔφερε ἄνθη ἀχνὰ
Στὴν ἄκρη ἀρροὶ ἐρυθροῖζαν σὲ ἀγαπημένα χεῖλη
Καὶ ἡ θάλασσα ἐκαλοῦσε μᾶς στὴ νεκροσυγαλιὰ.

Ἄλλοτε ἐκεῖ τὴ θνητὴ πανάκια ἀπ' τὸ καρᾶβι
Μᾶς ἔταξαν τὸ μισεῖν τοῦ ἀγροῖστον γυαλοῦ
Καὶ πότε ἡ ἄνοιξι ἐγίτασε καὶ ὄθε τὸ κύμα πᾶνει
Ἄνοιξε ἡ γῆ σὲ ἀνθοῦς λευκοῦς καὶ τὰ φίλια τοῦ ἀφροῦ

Καὶ κάποιε ποῖ ἐπίγραψε τὸ πλάνο μονοπάτι
— Ἀραξοβόλι στὴν ἐρημιὰ ἡ δάκρυνη ὁμορφιά—
Μόνον τὸ ἀγέρι εὐωδιαστό, — κρυφδοστρατε διαβάτη—
Ἐπνεε νᾶνε ἀπάντεχη κ' ὀλέρμη συντροφία.

Κ' ἦσαν οἱ καλοκαιρινὲς ἐσπέρες στὸ ἀκρογιάλι
Κ' ἦσαν ἡ βαρκοῦλα κ' ἄραξε στὴν ἡσυχὴ ἀμουδιά,
Μόλις ἡ θλίψη σου ἐγχευε σιάσπρα νερὰ κ' ἀγάλι
Τὸ θλιβερὸ κειλαδισμὸ μᾶς ἔστειλε ἡ βραδειά.

Ἄλλὰ ἡ ἀγῆ μᾶς ἔφερε στὴν ἄμοιρο χεῖμῶνα,
Καὶ ἡ σιγάτα μᾶς στὴν ἐρημιὰ ἐσῆναξε ἀλαφρὸ
Τὸ φέλλο ἀπὸ τὰ δάση μᾶς καὶ ἀπὸ τὸν καλιμῶνα
Δαχτύρα, ποῦ ἡ ψυχούλα σου ποθοῦσε ἕναν καιρὸ.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΑΧΥΠΙΕΣΤΗΡΙΑ — ΤΑΧΥΤΥΦΛΩΤΗΡΙΑ

Τώρα τελευταία μιὰ καθμερινὴ ἐφημερίδα ἐπλούτησε τὰ τυπογραφεῖα τῆς μὲ νέο ταχυπιεστήριο. Μὲ γιὰ τῆς, μὲ χαρὰ τῆς ! Εὐχόμεθα νὰ τῆς φέρῃ δλα τὰ ἑκατομμύρια τοῦ Κάρνεζι κι ἀκόμα περισσότερα. Νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν προορισμὸ τοῦ τὸ χρῶ μεταλλο καὶ νὰ γίνῃ νομισματοκοπεῖο. Κάθε χαρτόφυλλο ποῦ θὰ ρίχνεται στ' ἀκαρπα σπλάχνα τοῦ νὰ βγαίνει χρυσάφι. Θέλει κι ἄλλη εὐχή ; Πρόθυμα νὰ τῆς τὴ δώσουμε. Δὲν εἴμεθα ἀπὸ κείνους ποῦ μένουν ἀδιάφοροι σὲ κάθε κοινωνικὴ πρόοδο. Οὔτε ἀπὸ κείνους ποῦ φτονοῦν τὴν ἀτομικὴ προκοπή. Ἦθέλαμε ὅμως κι ἀπὸ μέρους τῆς λιγότερο πετεινολάλημα. Τὰ ἄρθρα ποῦ ἀπέρωσε γιὰ τὸ ἀπόχτημά τῆς ἦσαν ὅπως διόλου περιττά. Νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ ἔθνικὸ κατόρθωμα ἦταν γελοῖο. Νὰ ἐπιστρατευθῆ ἀκόμα καὶ

Ἡ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ,

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ὁ κ. Βλάχος, γιὰ νὰ μᾶς διηγηθῆ μὲ τὴ μουχλιασμένη φρασεολογία του, πῶς ἐδημοσίεψε τὸ ἅπαντό του, φάρσα τοῦ χειρώτερου εἶδους. Τί ἔχουμε νὰ κάμουν δλ' αὐτὰ σὲ μιὰ βιομηχανικὴ ἐπιχείρηση ; Γιατὶ τότε ὁ Κλωναρίδης, ὁ Βασιλειάδης, ὁ Γζῶν καὶ τόσο ἄλλοι μεγαλοβιομηχανοὶ νὰ μὴν κάμουν τὸ ἴδιο ;

Ἐκεῖνοι ἂν τῆκαναν θὰ εἶχαν—μὰ τὸ ναί—περισσότερο δικαίωμα. Ἡ ξανθὴ καὶ ἀφρόδρῳση μύρα τοῦ Κλωναρίδη, διώχνει κάθε μέρα τὴν κούραση καὶ τὴ σκέψη ἀπὸ χιλιάδες συμπολίτες μᾶς. Μὲ ἀστυνομικὴ πρόνοια τοὺς ἀπομακρύνει λίγο-λίγο ἀπὸ τὸ δηλητήριο τῆς ρετσίνας καὶ τοῦ ρακιοῦ. Παραγεμίζει μὲ λίπος τὰ ξερὰ καὶ ἀποσκελεθρωμένα σώματά τους. Καὶ μπορεῖ μὲ τὸν καιρὸ —ποῖς ξέρει ;— νὰ μαλακώσῃ τὸ ρωμαῖκο φιλότιμο καὶ νὰ λείψουν ἔτσι τὰ αἵματα καὶ τὰ φονικά.

Τὸ ἴδιο καὶ τ' ἄλλα ἐργοστάσια. Δίνουν δουλειὰ τοὺς ἐργατικούς, μπουκῶνουν τὰ πεινασμένα στόματα, ντύνουν τὴ γύμνια, διώχνουν τὴν ἀτιμία καὶ τὴ διαφθορὰ ἀπὸ τῆς φτωχικῆς οἰκογένειας. Πολλὲς φορὲς κάνουν καὶ κάτι περισσότερο. Μὲ τὰ ἔργα ποῦ στέλνουν στὸ ἐξωτερικὸ, τιμοῦν τὴν προκοπή καὶ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ λαοῦ μᾶς. Καὶ ὅμως τὰ κακόμοιρα ποτὲ ὡς τώρα δὲν ἐφώναζαν καὶ δὲν ἐζήτησαν δάφνες γιὰ τὸ καλὸ ποῦ κάνουν στὸ τόπο καὶ στὸ ἔθνος.

Ἡ συνάδερφος ὅμως δὲν εἶχε τόση ἐξυπνάδα :

οὔτε ἐξυπνάδα οὔτε τουλάχιστον μετριοφροσύνη. Σήκωσε τὸν κόσμον στὸ ποδάρι, νὰ, ὅπως αὐτὴν τὴ στιγμὴ ὁ πρόστυχοςπραματευτὴς τὸ σοκάκι μου :— Δὲν ἀκούτε ! δὲ βλέπετε !.. Στραβοὶ εἰστε ! δὲν ἀγοράζετε !...» Ν' ἀκούσουμε καὶ νὰ ἴδουμε καὶ ν' ἀγοράσουμε, τί ; Τοὺς φαμπαρονισμοὺς τῆς, τὸν ψευτοπατριωτισμὸ, τὰ σκάνταλα καὶ τὰ φονικά ; Ἡ μὴ τάχα τὰ ἔθιμα τῶν ἀγρίων, τοὺς μύθους καὶ τῆς κουταμάρες ποῦ θὰ τυπῶναι, χωρὶς νὰ κοκκινίζει ἀπὸ ντροπὴ, τὸ ταχυπιεστήριό τῆς ;

Ἐμεῖς θὰ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τὴ συγχαροῦμε γιὰ τὸ ἀπόχτημά τῆς. Θὰ τὸν ἀνακυρίταμε σωτήρα τὸν κολοσσὸ, ποῦ εἶδαμε τὴν εἰκόνα τοῦ στὴ πρώτη τῆς σελίδα Πότε ὅμως ; Ἄν ἤξεραμε πῶς σύγκαιρα θ' ἄλλαζε καὶ ὁ χαρακτήρας, ἡ συνείδηση καὶ ἡ σκέψη, δηλαδὴ τὸ κεφάλι δλων τῶν συνεργατῶν τῆς. Αὐτὸ ὅμως εἶνε ὅπως διόλου ἀδύνατο καὶ τὸ ξέρουμε. Ἄς εἴμαστε τουλάχιστον βεβαίον πῶς τὸ ταχυπιεστήριο ἔχει τὸ χάρισμα ν' ἀλλάζῃ μέσα στὰ σπλάχνα τοῦ τὰ στοιχεῖα, νὰ μεταμορφῶνῃ τ' ἄρθρα καὶ τῆς ἰδέες, ὥστε μαζὶ μὲ τὴν καταπληκτικὴ γοργάδα τοῦ νὰ μεταδίνῃ στοὺς ἀναγνώστες φρόνιμα καὶ ἀληθινὰ ἀναγνώσματα ! Ἄλλὰ οὔτε αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ. Δὲν ἔχει αἰσθησὴ οὔτε αὐτενέργεια, τὸ δυστυχισμένο ! Εἶνε κολοσσὸς ναί ! μὰ κολοσσὸς ἀψυχος καὶ ἄβουλος. Ἡ συνάδερφος ἀπόχτησε ἕναν Κουταλιανὸ ἀλλὰ Κουταλιανὸ δούλο στὰ θελήματά τῆς καὶ σύντροφο στῆς παρανομίες τῆς. Ἡ δύναμή τοῦ δὲν ἐνδιαφέρει καὶ δὲ συμφέρει παρὰ στὴν τσέπη τοῦ ἀφέντη τοῦ. Στους ἄλλους ἐμᾶς καὶ στὸ ἔθνος—ἀφοῦ κατάντησε συρμὸς νὰ λαβαίνῃ μέρος καὶ τὸ πολὺπαθὸ ἔθνος σὲ κάθε μᾶς ἐπιχείρηση — εἶνε ἀδιάφορη. Ἡ γιὰ νὰ μιλήσουμε ξάστερα, εἶνε ἐπίφοδη. Ἄλοῖμονο τ' ἔχει νὰ γίνῃ δταν χάρῃ λόγου, οἱ προστυχῆς τοῦ κ. Μιστριώτη καὶ ἡ διπρόσωπη σοφία τοῦ κ. Χατζιδάκη φιλόστοργα ἐγκολποθοῦν ἀπὸ τὸ νέο μηχανήμα ! Φαντάζομαι ἀπὸ τώρα τί δάκρυα καὶ πόσεις συγκίνησες θὰ φέρουνε τὰ ἄρθρα καὶ πρὸ πάντων τὰ σεμνὰ χεροκινήματα τοῦ κ. Βλάχου, δταν θὰ καταδεχθῆ νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ κανένα τοῦ ἀντίπαλο. Καὶ ἀκόμα συλλογίζομαι μ' ἔθνικὴ περηφάνεια πόσους ἱεροὺς παλμοὺς καὶ πόση ἀγανάχτησῃ θὰ χύσουνε στὸ Πανελλήνιο τὰ φλογερά ἄρθρα τοῦ διευθυντοῦ τῆς, δταν θὰ πάρῃ στὴν προστασία τοῦ τὰ ἔθνικὰ δικάιά μᾶς !

Νὰ τὸ λέμε καὶ νὰ μὴν ξεροκοκκινίζουμε. Ἡ ἐφημερίδα ποῦ μιλοῦμε καθὼς καὶ ὅλες οἱ ἄλλες, καταντήσανε ἀληθινοὶ Νάρκισσοι. Ἐρωτεύονται τὸν ἑαυτὸ τους καὶ αὐτολιβανίζονται νυχτόμερα. Ὑμνοῦνε καὶ δοξολογοῦνε τὴ φοβερὴ δύναμη τοῦ τύπου. Ἀλήθεια φοβερὴ ποῖς

ΤΡΕΔΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΠΟΥΛΙ

VIII

Πέρα απ' τὰ οὐρανοθέμελα γιὰ μένα
'Ο Κόσμος τοῦ Ἥλιου καὶ τοῦ Φεγγαριοῦ
Κλείνει, σὺν σφάλισμα τοῦ ἔνδς παραθυριοῦ,

Τὸ Ἡλιόγευμα παντοτεινὸ : χρυσὸ πουλί
Σὲ πέτρινο κλουδάκι τόσους χρόνους
'Ἐστὶ τὸν κόσμο του θωρῶντας νὰ λαλῇ

Σπέτασε

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΟΝΙΣΣΑ ΚΑΙ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ

Τρία ἀστροπαλέκια ἐπέσανε
Τὸ ἓνα ἐσπίσω στ' ἄλλο

ΣΟΛΩΜΟΣ

Στὴν τελεφαία του φυλλάδα (Περὶ τοῦ γλωσσικοῦ
ζητήματος ἐν Ἑλλάδι, ἐν Ἀθήναις 1903) ὁ κ.
Χατζιδάκης γράφει τ' ἀκόλουθα (σ. 41).

«Ἐν τῇ Revue des Revues σελ. 27 διδασκόμεθα, ὅτι
ὁ κ. Πάλλης «pour rendre les termes d' a n e s s e ou
de Mont des Oliviers, avait creé des formes nouvelles
sur le modèle des formes populaires». Ἄλλ' ὅταν τις
ἐνθυμηθῇ, ὅτι τὸ θῆλυ τῶν ζῶων λήγει παρ' ἡμῖν ἢ εἰς -α

πρέπει νὰ ζητήσουμε· φιλί κ' ἀγκάλιασμα καὶ νὰ
ἐπιλωθούμε χάμου γυμνοί· κἄνει κρύς, μὰ θὰ τὸ
ὑποφέρουμε κ' ἐμεῖς ὅπως ὁ Φιλητᾶς.

ΣΤ'. Αὐτὸ τοὺς γίνηκε νυχτερινὸ μάθημα. Κι' ὅ-
ταν τὴν ἄλλη μέρα ἔφεραν τὰ κοπάδια στὴ βοσκή,
φιληθήσαν μὲν ἰδῶθηκαν, πρῶτα πού δὲν τδιαμάν
ποτιές προτῆτερα, καὶ σφιχταγκαλιόστηκαν. Μὰ δὲν
τολμοῦσαν νὰ δοκιμάσουν καὶ τὸ τρίτο γιαντρικό, ἀφοῦ
γδυθοῦν νὰ πλαγιαίσουν, γιὰτὶ ἦταν πολὺ ἀδιάντροπο
ὄχι μονάχα γιὰ παρθένας παρὰ καὶ γιὰ νιούς γιδάρη-
δες. Πάλι λοιπὸν εἶχαν ἀγρύπνιες καὶ θυμόντουσαν ὅσα
εἶχαν γίνεῖ καὶ παραπονιοῦνταν γιὰ ὅσα εἶχαν ἀφήσει:

— Καὶ φιληθήκαμε, μὰ κανένα διάφορο· ἀγκα-
λιστήκαμε καὶ τίποτις περισσότερο ἀπ' αὐτό. Λοιπὸν
τὸ πλόγιασμα εἶναι τὸ μόνον γιαντρικὸ τοῦ Ἐρωτα·
πρέπει νὰ τὸ δοκιμάσουμε κ' αὐτό· χωρὶς ἄλλο κατὶ
καλύτερο ἀπὸ τὸ φιλί μέσα σ' αὐτὸ θὲ νῆναι.

Ἔστερ' ἀπὸ τέτοιες συλλογές, καθὼς ἦταν φυσικό,
κι' ὄνειρατα ἐρωτικὰ ἐβλεπαν τὰ φιλιά, τ' ἀγκα-
λιάσματα· κ' ἀκόμη ὅσα δὲν ἔκαμαν τὴ μέρα τᾶκα-
μαν στὸνειρὸ τους· ἦταν πλαγιασμένοι γυμνοί.

Ζ'. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα πῶς ἐρωτημένοι σηκώθηκαν
καὶ μὲ συριγματιές τὰ κοπάδια ὀδηγοῦσαν, γιὰτὶ βιά-
ζονταν νὰ φιληθοῦν, κ' ἄμα ἰδῶθηκαν μὲ χαμόγελο ἔ-

κἄβουρες-ἶνα καὶ ἐν Κρήτῃ καθρέ-ἶνα, λαγώς-γίνα καὶ
ἐν Κρήτῃ λαγουδίνα, πουλλι-ἶνα, πρόβατον-ἶνα κτλ.),
οὐχὶ δὲ εἰς-ἶσα, (ὅλον οὐχὶ γεράκισσα, οὐχὶ ἐλάφισσα κτλ.)
ὅτι δὲ συνήθως μόνον γυναικῶν ὀνόματα, εἴτε ἔθνικ',
εἴτε τάξεως δηλωτικά, λήγουσιν εἰς -ἶσα, ὅλον βασίλισσα,
πριγκίπισσα, μαστόρισσα, γειτόνισσα, ἐπαρχιώτισσα, πα-
τριώτισσα, χωριάτισσα, καπετάνισσα, Μοραίτισσα, Ἄν-
δριώτισσα, Ναξιώτισσα κλπ, κλπ.), τότε πείθεται ὅτι οὐτ'
ὁ γρίψας, οὐτ' ὁ ὑποστηρῆας· ἔχουσιν ἀληθῶς ζῶν
καὶ ἀκμαῖον τὸ γλωσσικὸν αἰσθημα καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν
γνώσιν τῆς γλώσσης. Ἄλλὰ τότε εἶναι ἥκιστα πάντω
κατάλληλοι νὰ δώσωσιν ἡμῖν πρότυπα γραπτῶ λόγου
τοῦτο ὀφείλουσι νὰ πεισθῶσι πάντες καὶ μάλιστα αὐτο-
οἱτοι οἱ κεινοτόμοι.

Ὁ παράγραφος ἀφ' ἑσῆς πρωτοφάνηκε μέσα στὴ
Revue des Études grecques, (No 70 σ. 235),
μὰ μὲ σημαντικὰ ἀλλιώτικη μορφή ὡς πρὸς τὴ
σημασία τῶν ὀνομάτων πού δέχονται τὴν κατάληξιν
-ἶσα. Ἐκεῖ μᾶς διδάσκει ὁ κ. Χατζιδάκης πῶς
«[Ponr la féminine des noms d'animaux] ja mais
» on n' emploie le suffixe -ἶσα qui ne
» sert à former q u e des termes de gentillesse,
» de nationalité et de dignité». Φαίνεται ὅμως
πῶς ξαναδιαβάζοντας τὸν κανόνα τοῦ ἔτσι ὅπως εἶ-
ναι μέσα στὸ γαλλικὸ κείμενο, παρατήρησε πόσο
παιδιάτικος εἶναι, καὶ προσπάθησε μὲ τὸ ἑλληνικὸ
ξανατύπωμα νὰ διορθώσῃ τὸ χοντρὸ τοῦ λάθος (θὰ
δοῦμε κατόπι πῶς δὲν εἶναι ἓνα τὸ λάθος). Καὶ
κοιτάξτε πῶς μὲ χαρακτηριστικώτατο τρόπο ζή-
τησε νὰ προλάβῃ τὸν ἑλεγχον. Γιὰτὶ σ. 3 τῆς φυλ-
λάδας του σὲ μιὰ σημειωσοῦλα μᾶς λέει πῶς τὸ
γαλλικὸ κείμενο εἶναι περίληψη τοῦ ἑλληνικοῦ, καὶ
πῶς τὸ ἑλληνικὸ μᾶς δίνει τὴν πραγματεία του
«ἀκριβῶς ὅπως συνετάχθη». Ἡ κουτοπονηρὰ ὁ-
μως δὲν ὠφελεῖ. Γιὰτὶ εἶναι ὀλοφάνερο πῶς οἱ λέξεις
«τάξεως δηλωτικά» ὄχι μὲ περίληψη, παρὰ ἴσα
ἴσα μὲ σημαντικό ἔπλωμα μποροῦνε μοναχὰ νὰ
καταντήσουνε στὶς λέξεις «termes de gentillesse et
de dignité». Μήτε γίνεται νὰ παραδεχτῆς πῶς
τὸ συνήθως πού τῶρα ἔχει τὸ τάχα ἑλληνικὸ πρω-
τότυπο μποροῦσε μὲ περίληψη ν' ἀλλαχτεῖ σὲ μο-
ναχὰ (n e sert à former q u e). Ἔτσι τὸ μόνον ὁ-
φελος τῆς λαθροχειρίας ἀφ' ἧς εἶναι νὰ δείξῃ πῶς
ἀφοῦ τόσες φορές καλπονόησε ὁ κ. καθηγητῆς τοὺς
ἄλλους, κατάντησε τέλος νὰ καλπονοθήβεται κ' ὁ
ἴδιος.

Ἔχω τῶρα ἐδῶ σκοπὸ νὰ συζητήσω τὸν κανόνα
τοῦ κ. Χατζιδάκew, καὶ θὰν τὸν ξετάσω ὄχι κατὰ
τὸ ἑλληνικὸ κείμενο—πού ὅμως κ' ἐκεῖνο εἶναι ἀρ-
κετὰ παιδιάτικο—παρὰ κατὰ τὸ γαλλικὸ πρωτό-

τυπο. Κ' ἔχω τόσο περισσότερον δικαίωμα νὰν τὸν
ξετάσω κατὰ τὸ γαλλικὸ πρωτότυπο, ὅσο ἡ χω-
ριατιά πού τελειώνει τὸν παράγραφον του ἐκεῖ πρωτο-
φάνηκε, κ' εἶναι λοιπὸν στηριγμένη στὸν κανόνα
τοῦ ἔπος μᾶς δόθηκε μέσα στὴ Revue.

Ἔλεγε λοιπὸν ὁ κ. Χατζιδάκης μέσα στὴ Revue
πῶς ἡ κατάληξις -ἶσα ἔχει ἡ ἔθνικὴ σημασία ἢ
σημασία de gentillesse et de dignité. Δὲν εἶναι
ἴσως δυσκόλον νὰ μαζέψῃς ἀρκετὰ ὀνόματα μὲ κα-
τάληξιν -ἶσα καὶ μὲ σημασία καταφρονετικὴ ἢ
καὶ ὑβριστικὴ θὰ περιοριστῶ ὅμως μοναχὰ ν' ἀνα-
φέρω μερικὰ καταχωρισμένα ἤδη σὲ βιβλία, ἐ-
πειδὴς ἀλλιῶς δὲν ἔχει λόγον, ὑπάρχουν ἢ ὄχι, δὲ
θὰ διστάσει ὁ κ. Χατζιδάκης ν' ἀρνηθῆι τὴν ὑπαρξὴ
τους.

Καὶ πρῶτα πρῶτα ἄς ἀναφέρω διὸ παραδείγ-
ματα δικῆς του συλλογῆς ἀπὸ τὴν Einleitung in
die Griechische Grammatik, δηλαδὴ
ἀκαμάτισσα σ. 26

κολακεύτρισα σ. 27

Ἐπειτα ἀπὸ τὸ Λεξικὸ τοῦ Βλάχου τὰ

διαβόλισσα
δρακόντισσα=ogresse (ἐρμηνεία τοῦ Βλάχου).

Κατόπι ἀπὸ τὸ Λεξικὸ τοῦ Βυζάντιου τ' ἀκό-

λουθα·
ἀνακατωσοῦρισσα=intriguante (ἐρμην. τοῦ Βυ-
ζάντιου).
αὐθάδισσα
θυμώδισσα
ἱερακομύτισσα
στραβοπόδισσα.
σακάτισσα

Καὶ τελεφαία ἀπὸ τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῶν Προ-
πύλαιων τοῦ Βλαχογιάνη—γραφῆς πού πραγματικὰ
κατέχει τὴν ἔθνικὴ γλώσσα χίλιες φορές πῶς ἀγνὰ
καὶ πῶς κατὰ βάθος ἀπὸ τὸν κ. Χατζιδάκη—ἀνα-
φέρων λέξις ὑπερβολικὰ ὑβριστικὴ, τὴ λέξιν φόνισσα
(σ. 25 «δὲ μιλᾶς, μωρὴ φόνισσα».)

Ὁ κανόνας λοιπὸν τοῦ κ. Χατζιδάκew ὡς πρὸς
τὸ gentillesse καὶ dignité εἶναι ἀνόητος. Μὰ τῶρα
ἄς δοῦμε καὶ τὸ δέφτερό του μέρος, ἃ δηλαδὴ θη-
λυκὰ ὀνομάτων ζῶων ποτιές (jamais) δὲ γίνονται
μὲ τὴν κατάληξιν -ἶσα. Ἐδῶ παραπέμπω τὸ σοφὸν
γραμματικὸν στὸ Λεξικὸν τοῦ Βλάχου, ὅπου θὰ βρεῖ
σωστὰ καταχωρισμένη τὴ λέξιν γάλλισσα=dinde
(ἐρμ. Βλάχου). Καὶ τί ἀνάγκη Λεξικοῦ; Δὲν ἄκουσε
τάχα ποτέ τις τοὺς πουλητᾶδες τῶν κούρκων, πού
σὲ μιὰ ἐποχῇ τοῦ χρόνου—κατὰ τὰ Χριστούγεννα νομίζω

ΡΩΜΑΪΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΔΗ ΒΑΣΙΛΙΑΤΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

— Θὰ μοῦ δώσης καὶ μένα τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα μα-
ζέψουμε ἀπόψε, πῆς Πέτρο;

—Τῶρες, νὰ σοῦ δώσω τὰ μισὰ; Γιὰτὶ νὰ σοῦ
δώσω τὰ μισὰ; Ἐπὺ μόνον τὸ φανάρι βαστᾶς καὶ
χτυπᾶς τὸ τούμπανο, ἐγὼ εἶμαι ὁ κακομοῖρος πού
ξελαρυγγίζουμαι νὰ λέγω σ' ὅλους τους τὰ κάλαντα
καὶ τὸν Ἄη Βασίλη· δίκιο εἶναι, τὸ λοιπὸν, νὰ πάρω
γὼ τὰ περισσότερα.

— Μὰ καὶ γὼ σὲ βοηθῶ.....

Ἔτσι φιλονικώντας γύριζαν τὰ καημένα τὰ μι-
κρά, ἀπὸ δρόμον σὲ δρόμον, ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, νὰ
ποῦν τὰ κάλαντα καὶ τὸν Ἄη Βασίλη. Τῶνειρό τους
εἶτανε νὰ μαζέψουνε μερικὲς δεκαρίτσες καὶ γι' αὐτὸ
τρέχανε διασκορπίζοντας, δεξιὰ κ' ἀριστερά, τὸ μο-
νότονόν τους τραγουδάκι «Ἄη Βασίλης ἐρχεται ἀπὸ
τὴν Καισαρεία» ἔχοντας ἓναν πόθον, ἓνα καρδιο-

(ἀκολουθεῖ)

—γυρίζουν με τα κοπάδια τους της πρωτεύουσας τους δρόμους φωνάζοντας «γαλλίσσες! γαλλίσσες!»; "Η μήπως, αντίς να είναι, όπως φημίζεται, προικισμένος με γλωσσικό άφτί, είναι αλήθεια μ' άφτια μονάχα προικισμένος ο καινούργιος άφτός Λούκιος;

"Ας έρθουμε τώρα και σε τρίτο λάθος του Χατζιδάκιου κανόνα, επειδή παραδόξον μιν, αληθές δέ, όπως νομίζω λέει ο Ίσοκράτης, έχει και τρίτο λάθος ο περιέργος άφτός κανόνας. Γιατί ως παρατηρήσει ο αναγνώστης με πόση μεγάλη σοφία (και φαντασία) μς διδάσκει ο γραμματικός μας το πως θηλυκά όνόματα ζών δε γίνονται παρά η με κατάληξη -α (σκύλλα) η με κατάληξη -ίνα (προβατίνα) Μά έλα πού έχουμε όχι μονάχα και την κατάληξη -ισσα, όπως αποδείξαμε, παρά και την κατάληξη -αίνα ως ένκλαχτική του θηλυκού του λύκου, δηλαδή στη λέξη λύκαινα!

Και τώρα τί άπόγινε ο κανόνας του κ. καθηγητή; "Αδιόρθωτο κουρέλλι, όπως λέει ο Σαιξπηρος. "Η αλήθεια είναι πως η κατάληξη -α, καθώς κι η κατάληξη -ίνα και -αίνα και -ισσα, είναι θηλυκή έμφυτων όνομάτων, άδιάφορο τί σημαίνει ή ρίζα. "Έτσι έχουμε -α, σκύλλα, καμπούρα, Ρώσσα, (ή Ρούσσα), Τουρκα. -αίνα, λύκαινα, Γιάναινα, Ταγματάρχαινα. -ίνα, λαφίνα, λοχαγίνα, 'Αραπίνα. -ισσα, λύκισσα, γαλλίσσα, Μωρατίτισσα, άκαμάτισσα.

Και τώρα, άμα ξανασυλλογιστεί ο κ. Χατζιδάκις τή χωριατιά του παραγράφου του, έπρεπε να ξομολογηθεί και να μς μιλήσει παλικαρήςσα έτσι: "Αδέρφια, κατά τή λύκισσα, γαλλίσσα, έφτιασε κι' ο Παλλης πολύ όρθά και γραμματικά τή λέξη ρονισσα και συχωράτε με, αδέρφια, πού σε ώρα τυφλού συκοφαντικού πάθους τόν κατηγορήσα, κι' εάφτον καθώς και τόν Ψυχάρη». Μά δε θα μιλήσει έτσι κι' έννια σας!

Τέτια γλώσσα μιλούν οι άντρες, όχι οι έπαγγελματικοί συκοφάντες.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Αίθερου, Πρωτοχρονιά 1904.

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ: Για τήν Ελλάδα αρ. 10.—Για τήν Έξωτερικό φρ χρ. 10 10 λεπτά τή κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κίσκια τής Πλατείας Συντάγματος, Όμονοίας, Ύπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Όφθαλματρείς) Σταθμού ύπογειου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια)στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στα βιβλιοπωλεία Έλευθερουδάκη, Μπέκ και «Έστιας» Γ. Κολάρου. "Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κι' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΠΙΕΝΤΕ

χρόνια έχει στη ζωή ο Σύλλογος προς διάδοση ώφελίμων ή άνωφελών—άδιάφορο—βιβλίων, και τήν περασμένη Κυριακή τή γιόρτασε. Νά τή χιλιάση. Και πέρσιν πού γιόρτασε τή τσεσερά του χρόνια, τήν ίδια εύχή του δώσαμε. Φέτος μάλιστα ή εύχή μας είναι πιό έγκάρδια, άφου μς ύποσχέθηκε πως θα μς δώση μέσα στο χρόνο κι' ένα βιβλιαράκι πολύτιμο και λουσάτο, στολισμένο με στίχους του Πολέμη. "Ο καλος μας Σύλλογος, βλέπετε, τδβαλε σώνει και καλά να μς ξαφνίση. "Αν φέτος μς δώση τόν Πολέμη όπως μς τόν έταξε, τού χρόνου μπορεί να μς δώση καμμιά τραγωδία του Κόντε-Κουρούπη και τόν παραπάνω χρόνο κανένα τόμο με άρθρα ρηξικέλευθα του Άνα-

στασοπούλου του Κεχηναίου, κι' έχει ο Θεός, άφου ο κατάλογος τών εθνικών συγγραφέων και ποιητών πού θαυμάζει ο κ. Βικέλας δέν εξαντλείται γρήγορα.

"Ο θαυμασμός μας παίρνει κατήφορο και πρέπει να σταματήσουμε, γιατί ύπάρχει κίνδυνος, αν τόν αφήσουμε χωρίς χαλινάρι, να πιστέψουμε στο τέλος πως πραγματικώς, κι' όχι στ' χστεία, ο Σύλλογος του κ. Βικέλα τυπώνει και διαδίδει ώφέλιμα βιβλία.

Κάποιος τόν εβάφτισε Σύλλογο προς διάδοση τών άνωφελών κανώνων, άφου και τή βιβλία του, όπως και τή περίφημα αυτά κουνούπια, φέρουν τόν ελώδη πυρετό. Μά ο χαρακτηρισμός αυτός δέν είναι σωστός, γιατί ίσα με τώρα τούλάχιστο άποδείχτηκε πως τή βιβλία του είναι τόσο άψυχα και τόσο άνωφελή, ώστε ούτε κακό δέν μπορούν να φέρουν. "Η βγαίνουν ή δέν βγαίνουν, ή κυκλοφορούν σε χιλιάδες αντίτυπα, ή δέν κυκλοφορούν καθόλου, τή ίδιο κάνουν. Κι' όσοι τάγοράζουν για να μή τή διαβάσουν, κι' όσοι τή διαβάζουν, τίποτε δέν παθαίνουν. Είναι κι' αυτά, σαν τή περίφημα «Πάτρια» πού αν κι' έχουν σκορπιστή σ' όλη τήν Ελλάδα δέν κατόρθωσαν άκόμα να μς φέρουν ούτε τήν πανούκλα, ούτε τόν κίτρινο πυρετό.

"Εν τούτοις κάτι αξιοθαύμαστο έχει κι' ο Σύλλογος αυτός. "Έχει τόν πρόεδρό του, τόν κ. Βικέλα. Δέν τή κρύβουμε. "Ο κύριος αυτός εκείνο πού θέλησε να κατορθώση, τή κατόρθωσε: "Έκανε τόν Σύλλογό του να λογαριάζεται, έξάπλωσε τή βιβλία του σε κάθε γωνιά τής Ελλάδας, και μς απέδειξε πειραματικά —κι' αυτό είναι τή σπουδαιότερο—πως αν δέν ξοδεύονται τή ρωμέικα βιβλία δέν φταίνε οι Ρωμιοί πού δέν τάγοράζουν, μά φταίνε κείνοι πού τή τυπώνουν, και πού δέν είναι ίκανοί, δέν ξέρουν τή τέχνη, να τούς κάνουν τούς Ρωμιούς να τάγοράσουν. Ούτε κόπους λογάρισε για να τή πετύχη, ούτε παράδες, ούτε πονοκεφαλιάσματα. Μπράβο του! Μονάχα γι' αυτό αξίζει να τόν θαυμάση κανένας και να τόν συγχαρή. Μά αξίζει άκόμα και να λυπηθή για τή ίδιο πράμα, σαν σκεφθή πως όπως βρέθηκε ένας Βικέλας να ύποστηρίξη και να έπιβάλη τάνωφελή βιβλία, όπως βρέθηκε ένας δεύτερος —δέν ξέρουμε ποιός—να ύποστηρίξη και να έπιβάλη κάτι βλαβερό για τή έθνος—άχ, για τή τελευταίο αυτό χιλιάδες βρέθηκαν και βρίσκονται κάθε μέρα,—δέν μπορεί να βρεθή

χτύπι: Νάνοίγανε και μερικές άπ' τίς πολλές πόρτες πού θα χτυπούσαν, για να τούς δώσουνε πονόφυρες καρδιές άπό κήπου κήπου και μιχ' δεκαρίτσα... και τρέχανε, τρέχανε τή ένα χτυπώντας τή τούμπανο και τήλλο τραγουδώντας, τρέχανε τή καημένα τή μικρά, φτωχά, δυστυχισμένα, μς τή κρύο, τρεμουλιαστά, κοκκινοβολισμένα, φυσώντας μς τή χερσάκια τους για να ζεσταθούνε.

Πολλοί άνοίγανε τίς πόρτες τους και για να τή ξεφορτοθούνε, τούς δίνανε τήν πολυπόθητη δεκαρούλα, μά τούς κράζανε με θυμό: «"Ε! βρέ! "Αμέτε στη δουλειά σας και μς τάπανε». "Άλλοι πάλε πού λυπούτανε περισσότερο τή δεκαρούλα άπό τή φτωχουλάκια πού τρέμανε, φωνάζανε άπ' τή παραθύρι, γλήγορα, γλήγορα για να μήν έμπη στην κάμαρα μέσα τή κρύο πού έίτανε έξω: "Αφράγκικο, φράγκικο είναι δώ,φράγκικο!» "Ας μήν έίτανε και φράγκικο τή σπιτί.Και φέβγανε τή μικρά,μς μισό λεγμένο τή τραγούδι τους,μς πάντα με τήν έλπίδα στην καρδιά πως αυτήν τή χρονιά θα μαζέψουνε περισσότερες δεκαρίτσες και θα κάνουνε καλύτερο "Αη Βασίλη άπό τόν περσινό πού δέ μπορούσανε με τόπο πίττας ούτε ένα σιμίτι να φάνε. Γιατί φέτος ή χρονιά έίτανε πιό καλή, ο κόσμος πιό χαρούμενος και ο καιρός καλύτερος: αν και είχε κρύο πολύ, δέν είχε όμως λάσπες στο Σταθροδρόμο, ο κόσμος τρέχει στα μα-

γαζιά, ψουνίζει άη Βασιλιάτικα, χαιρέται, γελά και μέσα στα γέλοια του και στις χαρές του θυμάται κομμάτι περισσότερο και τούς φτωχούς. Παντού, σε κάθε ρωμαίικη πόρτα, παίζανε λαντέρνες στολισμένες με φαναράκια και παντού, σε κάθε σπιτικό, τή ριγάλα πλημμυρούσανε χαρά τίς ψυχές εκείνων πού τή δίνανε και εκείνων πού τή παίρνανε: ή κούκλα στο κοριτσάκι, τή λογατάκι στο άγώρι, τή βιβλία στο σκολειού τή παλληκάρη, τή κεντήματα στις καπέλλες, τή διαμαντικά στους άραβωνιασμένους, τή φιλιά στους ρωτεμένους, τή θυμητάρια στους γέρους, δίνανε στήν καθένα άνάλογο μερτικό χαράς κι' εύτυχίας.

Μέσα σ' αυτή τή μεγάλη χαρά τής παραμονής τού "Αη Βασίλη, τή σπιτικό τής κεράς Λενιός στεκούτανε κρύο, ήσυχο, θάλεγες μαρμαρωμένο. "Ως τόσο και σε κεινού τήν πόρτα ήρθανε, παίζανε και φύγανε λαντέρνες, και κεί έίπανε τή καλάντα και κεί ή αύλή φωτοβολούσε όπως άλλοι, και κεί δοθήκανε ριγάλα, μά ούτε τή ριγάλα, ούτε τή καλάντα, ούτε ή παραμονιαίικη χαρά τάραιε τήν ταχτική ή συχία τής Λενιός, άχ! ήσυχία κάποτες χειρότερη κι' άπό μεγάλη λύπη.

Γιατί άραγες να μή χαιρέται και ή κερά Λενιό όπως όλος ο κόσμος; Τί τής λείπει; τί τής νοιά-

ζει; Τίποτες! "Ελα δέ πού βαρέθηκε πιά να ζή αυτή τή ζωή, τήν ίδια τώρα τόσα χρόνια. Χρηιά και μοναξιά τής κρυώσανε τήν ψυχή, τής πήρανε πάσα άχτίδα χαράς, τής πικραίνανε τή ζωή και δέ θα ζούσε ή καημένη αν δέν αιστανότανε να γεννιέται στο στήθος μιχ' έλπίδα, και κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό, να μεγαλώνη τούτη μαζί με τή δροσερά νιάτα τής κόρης τής, τής άγνης τής Βασιλικούλας. Αυτή έίτανε πιά ή χαρά τής, αυτή έίτανε ή έλπίδα τής, αυτή κι' ή ζωή τής.

"Ελπίζε να μεγαλώση ή Βασιλική τής, έλπίζε να τή παντρέψη για να μπορέση τότες πιά, τή καημένο κι' αυτό, να χαρή: γιατί ή κερά Λενιό δέν έίτανε σαν τίς άλλες μάνες. Δέν έννοούσε να λείψη ή κόρη τής ούτε λεπτό άπό κοντά τής. Σκυλι έίτανε στα τέτοια ή κερά Λενιό, δέν ήθελε να μιλούνε για τήν πάναγνή τής κόρη, για τή Βασιλική τής! Μπά! να μή στάξη να μή βρέξη τήν είχε, μά θα προτίμαε να τή σκοτώση καλύτερα παρά να δώση αυτή αίτία σε κακολογίες ή σ' άπρεπα λόγια. Για τούτο ή χρυσή ή κόρη, ποτές τής δέ γέλασε, ποτές τής δέ διασκεδάσε, σε νέο και τρυφερό πού έίτανε. Μονάχο περνούσε τάνθισμένα νιάτα του, μονάχο με τή για μαντίτσα του.

Και δέν παραπονιούτανε τή άθωο, ούτε ποτές

κ' ένας τρίτος να υποστηρίξει κάτι που θα μας βγάλει τη λάσπη από τα μάτια μας και θα μας σπρώξει προς την Αλήθεια.

ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟ

αυτό και ος το σεβίρουμε. Ένας καθηγητής στο Πανεπιστήμιο μιλούσε την περασμένη βδομάδα για τον Αντιοθένη, θαρρούμε, κι' άπάνω στον ένθουσιασμό του έκανε την άμιμητη αυτή παρομοίωση:

— "Ο Αντιοθένης διαφέρει από τον (δεν ξέρουμε ποιόν), όσο ο κατ' Τίερος από τον χρυσόν!"

Οι φοιτητά έμειναν κεραινωμένοι, διαν έκουσαν το σοφό καθηγητή τους να προφέρει τα δυο σο του κασοίτερου οςν δυο τι. Έτοιμάζονται δέ να τον ρωτήσουν αν μπορούν να τον μιμηθούν κι' αυτοί και να πούν την Ατική Αθωική και Παρναττών τον Παρνασό.

"Οποια άπάντηση τους δώσει θα ος την πούμε.

ΑΦΟΥ

δεν το κατόρθωσε να τυλίξει το έθνος στα κάπως, να πούμε, λωποδυτικά του δίχτυα ο έρατεινός άνεψίδος του θείου του, άρχισε να σκορπάει γύρω του ταν φλόμο τή συκοφαντία και να καταγγέλλει μαζί με τόσα άλλα κωμικά και άνασχυντα, ως έκθιαστή—αυτός που ζήτησε να έκθιαση την πατρίδα του—τον κ. Γ. Στρέιτ.

Η συκοφαντία του κ. Δ. Δεληγιάνη, ήταν τόσο φανερή ώστε έπεσε μονάχη της, πριν ακόμα ο σεβαστός θεός του επιχειρήσει να του βγάλει τόσο τεχνικά την ξένη μπερούκα και να του τρέψει την καρδιά του.

Ο κ. Γ. Στρέιτ ο καθηγητής, όπως κι' ο σεβαστός πατέρας του, ο Διοικητής της Έθνικής Τραπεζής, είναι από τους λίγους που τιμούν την πατρίδα τους και χίλιο, Δεληγιάνηδες, είτε Δέλτα είτε Θήτα, δεν μπορούν να τους κλονίσουν την έντιμωτάτη θέση πούχουν κατακτήσει και στην πολιτεία και στην κοινωνία μας.

ΟΙ ΥΣΤΕΡΙΚΕΣ

κρυγές του Αθηνάικου τύπου, οι άνόητες, οι μελοδραματικές—όπως κι' αν τις πητε, δέ θα λαθεψετε!—που άκούστηκαν για τους κινούργιους φόρους που θα βάλει στον λαό η Κυβέρνηση, είσαι κωμικές και ψεύτικες κι' αυτές, καθώς πάντα.

Πρέπει όπως όπως να έτοιμαστούμε, φωνάζουν. Πάει καλά. Η άνοιξη πρέπει να μας βρή έτοιμους για το κάθε τι που θα παρουσιαστή. Κι' αυτό φρονιμώτατο. Μά—άπό δω άρχίζει η φαφλαταριά πάλι— πρέπει ναλλάξει άρδην το Κυβερνητικόν σύ-

του έβγαλε λαλιά για αυτό το ζήτημα, άπ' τα κουραλένια χειλάκια του. Μά ή μάνα έννοιωθε πως το παιδί της είχε κνημό, πλήξη μεγάλη, καταλάβαινε ή δύστυχη πως ή ίδια με τα χέρια της βρασίλιζε και τυραννούσε το χρυσό της το κορίτσι. Δεν μπορούσε όμως να κάμη κι άλλως. Κ' έτσι ή ζωή της κερά Λενιός περνούσε ταχτική και ήσυχη, μά ζημωμένη ούλο με λύπη και πώς αυτή ή λύπη γινούντανε φριχτή, πιδ μεγάλη άκόμη οτα σε τέτοιες έπίσημες γιορτές, σε τέτοιες χαρούμενες παραμονές, παρατήρασε στο μμορφο προσωπάκι της κόρης της ζουγραφισμένη μιά πιδ βαθειά, πιδ κρυφή θλίψη.... μονάχη, μακριά άπ' όλους κι άπ' όλα μέσα σ' αυτή την πλημμύρα της χαράς!

"Αχ! χηριά και μοναξιά, τις βαρέθηκε πιά, την πνίγανε, τή βαστούσανε σριχτά άπ' το λαϊμό, την κνημένη τή Λενιό. Αχταρούσε να παντρέψη τή Βασιλική της, ν' άνοιξη το σπίτι της: έπρεπε πιά να τή νοιαστή, να της δώσει ένα καλό παλληκάρι, ένα παλληκάρι που να τήν αγαπά, μά να τήν λατέβρη, να τήν έχη οςν τα μάτια του, να της είναι μπαμπάς και μάνα, άντρας και προστάτης, παλλακάρι που να μνήν έχη κουσούρι, γιατί της άξίζει της Βασιλικής της ο καλύτερος νιός, γιατί κι αυτή είναι χαριτωμένη, είναι καλή κ' έχει όλα τα καλά που

στήμα (στους «Καιρούς» μπηκε ή χαριτωμένη αυτή φαφλαταριά) ή να μη γίνη τίποτε: «

Μ' άλλους λόγους, είναι το σπίτι μας ξέσκεπο και μετς οι έριφηδες άρχίζουμε να σκεφτόμαστε να του βάλουμε κεραμίδια τή στιγμή που ο ούρανός είναι φορτωμένος με σύνεφα και βρονταί ο πρώτος κεραυνός.

Η άνοιξη πρέπει να μας βρή έτοιμους, μά πρέπει πρώτα πρώτα ναλλάξουμε το Κυβερνητικό σύστημα—οςν νατανε κανένα λέρωμένο πουκάμισο το σύστημα αυτό, για να τάλλάξουμε στη στιγμή. Δέ γελάτε;

ΑΓΓΕΛΙΚΑ

και άγια οσα είπε ο κ. Θεοτόκης μέσα στη Βουλή την περασμένη Δευτέρα, δικαιολογώντας τα καινούργια βάρη που θα φορτώσει στη ράχη του λαού. Ξεσκέπασε παληκαρία τα χάλια μας, έδειξε τις κακομοιρίες μας, έζήτησε την συνδρομή όλωνών μας για να βελτιώσει το Έθνος, για να το μεταβάλει από ρουσφετοφάμπρικα—καθώς είναι τώρα—σε πραγματικό Έθνος—καθώς δεν είτανε ποτέ.

"Άγια κι' άγγελικά τα λόγια του, τα χρυσά και τα διαμαντένια λόγια του που μας γλυκονανούρισε μ' αυτά και που μας έκανε να πιστέψουμε—άλλοίμονο! για να μη πιστέψουμε!—πως τα λόγια θα γίνουν και πράματα και πως έτσι άπότομα ή Θεά ή Φρόνηση ήρθε κι' έστησε τον θρόνο της στο Ρωμέικο Φρενοκομείο.

Μπορεί ναχή την δρεξη ο κ. Θεοτόκης να κάμη δλ' αυτά που είπε. Μά φοβούμαστε πως δεν έχει και τή θέληση να τα πραγματοποιήσει. Κι' ο φόβος μας δυστυχώς δεν είναι φανταστικός, γιατί δεν άκούσαμε τον κ. Θεοτόκη, όταν είπε τα παχειά του λόγια, όταν ξεσκέπασε τις πολιτικές φουντανέλες κι' όταν έζήτησε τα μέσα της γιατρειάς, δεν τον άκούσαμε να φωνάξει:

— Αυτά είναι τα χάλια μας κι' έτσι θα γιατρεφτούνε. Η μου δίνετε λοιπόν τα μέσα που σας ζητώ, και γρήγορα μάλιστα, ή άπ' αυτή τή στιγμή τραδιέμαι στ' άρχοντικό μου

μπορεί να δώσει ο Θεός σε νιά: τίποτις δεν της έλειπε, όμορφιά, νοικοκερία, γνώση και καρδιά." Α! μά καρδιά χρυσή καρδούλα, που θ' αγαπάει με δαυτή τον άντρα της για πάντα, για όλην της τή ζωή, ίσια με τον τάφο, θα τον αγαπάει, κρουσταλένια, άγνά με θυσίες, με εύγνωμοσύνη, γιατί εκείνος θα της μαθαίνει τή ζωή, εκείνος θα της άνοιγε τα μάτια, στα χέρια του θαβγαίνει άπ' το βαλή τον ύπνο, τον άθωο, το γλυκό που βρισκούντανε τώρα είκοσι χρυσά χρονάκια, τέλος θα γενότανε γυναίκα και μητέρα κ' έπρεπε ο άντρας αυτός να ναι τέλειος σε όλα, τέλειος για να δώσει και τέλεια άνατροφή στην γυναίκα του γιατί είτανε σίγουρη ή κερά Λενιό πως ή καλύτερη άνατροφή, ή πιδ δύσκολη, εκείνη που ή γυναίκα έχει και διατηράει ίσια με το τέλος της ζωής της είναι ή άνατροφή που της δίνει ο άντρας της.—Τήν ίδια που έδωκε και στην ίδια ο Τζωρτζής της—"Άλλοί! κι αν ο άντρας αυτός δεν είναι τής προκοπής! Άλλοί! κι αν είναι άνωρέτος! Πάγει τελείωσε, χάθηκε ή γυναίκα! Άλακαρη ή ζωή της ποτίστηκε φαρκάκι. Και τέτοιο δά είναι το φαρκάκι αυτό, που μπαίνει βαθιά στις φλέβες και δέ βγαίνει πιά, μά μονο με το ύστερό ξεψύχισμα. Κ' έτριζαν τα κόκαλά της και μπιμπικίαζε το πέτσι της όσο τή διαλογίζούντανε.

κ' έλάτε λόγου σας να κυβερνήσετε τον τόπο όπως ξέρετε!

Τέτοιο λόγο αν έλεγε, κάπως θα τον πιστεύαμε. Μά δεν τον είπε. Κι' όταν δεν τον είπε δεν μπορούμε να μη πιστέψουμε πως θάρχηνηση κι' αυτός να υποχωρή κανονικά και να ξεχάη ένα ένα τα λόγια του, για να μη δυσαρεστήσει τους φίλους του για να κρατηθή, όσο περισσότερο μπορείση, στην Έξουσία.

Νά ος πούμε κ' ένα άλλο: Η συγκίνηση του κ. Δεληγιάνη δέ μας συγκίνησε καθόλου. Πολλές φορές ο σεβαστός Ηγέτης της κακομοιρίας μας, έχει δείξει πως συγκινείται και πως άπαρνιέται τον παληό και τον άμαρτωλό άνθρωπο. Είναι ένα από τα πολιτικά κόλπα του κι' αυτό και μη το πολυπιστεύετε.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Η τρεμουλιστή φωνή ολόένα πλησιάζει...

Οι ήχοι ολόένα άντηχούσαν πιδ καθαρά, πιδ διάφανοι μέσ' τήν έπιβλητική τήν άπέραντη ήρεμία της νύχτας, και άπό του λόγγου τους σκοτεινούς κλώνους και τή μαυροπράσινη των κορφών του έπιάνεια—των κορφών που σιούταν ή μία πιά: στην άλλη γυρμένη τρυφερά τρυφερά άπ' της άνοιξιτικής δροσιάς τα φιλήματα, των κορφών που αλάκωνονταν άνάπαλα άπ' τα χρυσοστοιμένα τα σιωπηλά φτερουγίσματα του φεγγαριού...

Η μελαγχολική μελωδία με τα γλυκύτατα λόγια της έφθανε πιδ σιμά ολόένα...

Κι' όταν σε λίγο είδα να ξεφαντώνη ή χλωμή έκείνη δψι με τα νεκρωμένα μάτια, άνάμεσα στ' άγριόκλαδα της λαγκαδιάς, άνάμεσα στο σκοτεινό και πένθιμο πλαίσιο πουπλεκαν των πεύκων ταγκαθωτά φύλλα,—λές κήταν μαρτυρικό στεφάνι.—κι' όταν τελευταία είδα ολόκληρο τάσθενικό κορμί να βγαίνη σκυφτό-σκυφτό άπ' τή πυκνή σκοτεινή στο τρεμουλιστό κι' άχνό του φεγγαριού φως, προχωρώντας άγάλια προς της άκρογιαλιάς το έρημικό μέρος ένοιωσ' άπ' της ψυχής μου τα βάθη να σκορπίε' ένα δάκρυ γεμάτο πόνο βαθύ κι' άπογοήτευσι, άπό κείνα που μιά ή δυο φορές στη ψωή μας χύνουμε, ένα δάκρυ που άρπαξε κι' έπνιξε ένα δεμάτι χρόνια της ζωής μου, ένα δάκρυ που δύθηκε τήν ψυχή μου στο σκοτεινότερο σημείο του μυστικού της συμφορής κόσμου, κι' έσβισε τή κάθε τήν λάμψη στα σπλάχνα του χαροβαμένου του όριζοντα.

Κι' όλο άκούγονταν, καθαρά πειά ή όνειρεμένη έκείνη συμφωνία, κι' όλο σκορπίζονταν διάφανα άπ' τα ματω-

Μά για τή Βασιλική της θα κάμη μάτια τέσσερα, θα τή ζυγιάση όλα και ύστερα θα πάρη άπόφαση. Η Βασιλική της δέ θα κακοπέσει ποτέ, τέτοιο κακό δέ θάρρη στο κεφάλι της.

Είτανε ή ώρα τρεις της νυχτός και οι λαντέρνες και τα τραγούδια άκούγούντανε άρια και πού. Από μακριά πιδ σε μακριά άκουες άπιδ κανένα ξεψυχισμένο «Αη Βασιλίσ! έρχεται άπιδ τήν Καισαρεία...»

Η κερά Λενιό καθούντανε άκόμα στο τραπέζι, άντίκρου με τήν κόρη της. Μάνα και κόρη μείνανε έκείνο το βράδυ κομμάτι πιδ άργά στο φαγι, γιατί βραδεία που είτανε, πήγανε οι αυτές, άπό ωρίς να περπατήσουνε τα μαγαζιά, κι άργά γυρίσανε στο σπίτι. ύστερα είχανε και χιλια δυο πράματα να φάνε, χιλια να πούνε και άλλα τόσα να έφηθηούνε. Μά θάλεγε που δέ φάγανε που δεν ήπιανε, τόσο τή φρούτα και τή γλυκά στεκούσανε άπιαστα άπάνω στο τραπέζι. Η καρδιά τους θάλεγε κ' είτασε σφιγμένη και οι βουίκες δεν πηγαινανε κάτω τις έρχούντανε να κλάψουνε, όταν ή μιά τήν άλλη εφκούντανε με το ποτήρι στο χέρι «και του χρόνου με καλό κι ό,τι έπιθυμούμε!» Ηρθε ή ώρα της πίττας. ύστερα πιά άπ' όλα, έπρεπε να κοπή κ' ή πίττα, κατὰ που είτανε τάντέτι, και να μοιραστούνε

τανε να σου πω κάτι τί, τέλος πάντων ένα έδαφος στερεό που είμπορούσε να κτισθί ή έκκλησιά της αλήθειας ή όποια σαν κολυπηθήθα θά έξαναβάφτιζε τό έθνος και θά τό έκανε καινούριο· γιατί μέσα σ' αυτή την έκκλησιά θά μπορούσο να ακούη να αισθάνεται όσα ακούει, και ακόμα θά μπορούσε να νιώση τους λογίους, τους πειό γραμματισμένους απ' αυτό. Τό γλυκοτρεχούμενα νερό του ρυακιού της αλήθειας θά εύρισκε άνοιχτή την καρδιά και θά έμπαινε να καθίρησι τό ψέμα της άνατροφής θά έπότηζε τό σκληρό έδαφος που έχει τό κακό στις ρίζες χομένο θά τό έκανε καλό και τό κακό, ή δεισιδαιμονία, τό ψεύδος, τά όποια μας έφεραν ή πολυχρόνιος σκλαβιά, εύκολότερα θά έξερριζώνοντο χωρίς άμφιβολία.

Άλλά τώρα τί γίνεται; από τή Σκύλλα στη Χάρυβδι· από τό ένα ψέμα στο άλλο ψέμα. Άπό τό ψεύδος της άνατροφής πέφτουν τά παιδάκια στο ψεύδος της γλώσσας. Τό ένα ψεύδος τούλάχριστον της άνατροφής ύποφερτό γιατί μας τό έρριζωσαν ή σκλαβιά, άλλά το άλλο ψεύδος δεν δικαιολογείται γιατί θέλουν οι όλίγοι να τό έπιβάλλουν στους πολλούς. Θέλουν οι δασκάλοι καλά και σώνει να μας κάνουν να μιλάμε, να γράφουμε να έκφραζόμεθα σαν τό Ξενοφάντα. Είναι τό ίδιο και άπαράλλαχτο σαν να ήθελαν να μας κάνουν να μιλάμε και να γράφουμε Γερμανικά—μιά ξένη τέλος πάντων γλώσσα που δεν την ακούσαμε στο σπίτι μας, στο δρόμο, στην αγορά, παντού όπου και αν σταθήκαμε.

Άν ήτον τούλάχριστον μιá ξένη γλώσσα ύποφερτό, γιατί θά έλέγαμεν πως μαθαίνουμε και μιá δεύτερη γλώσσα μá δεν θά έχάναμεν και την ιδική μας. Τώρα τί γίνεται. Μας πιέζουν να παραδεχτούμε καλά και σώνει, ότι ή γλώσσα που μάθαμε στο σπίτι, στην έλληνικήν οικογένεια δεν είναι ή έλληνική γλώσσα ώσαν να μην ήσαν έλληνες εκείνοι που την ώμιλούσαν και ακούοντας τή μάθαμε και ήμεις. και ότι γλώσσα έλληνική είναι εκείνη που έκαμαν κάμποσοι εύφάνταστοι δασκάλοι με την αρχαία τους Γραμματική. Αύτή, μας λέγουν είναι ή γλώσσα ή έλληνική, αύτή πρέπει να μάθετε παιδιά· αύτή τή νεκρά την άνούσια που δεν μιλείται, άλλά μπορεί να γράφεται άμα κοπανίζη κανέναν νερό σε χαβάνι 4 χρόνια στο Δημοτικό σχολείο, 3 στο Έλληνικό και 4 στο Γυμνάσιο και τότε ακόμα δεν μπορεί να ειπή πως την έμαθε.

Όλο αυτό τό γλωσσικό ψέμα με τό όποιον περιβάλλομεν τό πνευματικόν οικοδόμημα και περιορί-

ζουμε την έλευθερη σκέψη, τή δημιουργικότητα, τώρα και τόσα χρόνια μας τυφλώνει και δεν βλέπουμε την αλήθεια γιατί είμεθα ώπλισμένοι με τον μαυρον φακόν της ψευτιάς που μας έδωκε τό σχολείο. Αρχίζει τότε ό δημόσιος βίος, ή βουλή, ή δημοσιογραφία, ή γραφειοκρατία και θέτει την σφραγίδα στην ψευτιά της γλώσσας και μας λέγουν αύτή είναι ή έλληνική γλώσσα. Κ' έτσι μέσα στην τόση ψευτιά του Κράτους καθεται σαν έφιαλτης επάνω μας και ή ψευτιά της γλώσσας.

Έναι παρήγορον ότι και άνθρωποι γραμματισμένοι από τό γένος των δασκάλων έκτάλαθαν σιγά σιγά πως κτίζομε στον άμμο με τή γλώσσα που έχομε και άρχισαν πούς με την ποιήσι, άλλος με τή δημοσιογραφία, άλλος έτσι τέλος πάντων άλλος άλλοιώς και θέλουν να μας ξαναφέρουν στον ίσιο δρόμο που ακολουθεί ή γλώσσα την όποιαν ώμιλούμεν οι Έλληνες όλοι. Συγχαίρω δε και σας ότι είσθε ένας από εκείνους που θέλουν τον ίσιο δρόμο. Ίσως τό έργο σας πνιχθή μέσα στην γλωσσική άνεμοζάλη που δημιουργούν οι έφημερίδες μας, άλλά τούτο δεν σημαίνει και αν πνιχθή ή λογική από τό ψεύδος, έπροσθέσατε μιá σταγόνα στο ρεύμα της έξελίξεως της γλώσσας. Θά έλθη βέβαια ήμέρα όπου τα κύματα του ρεύματος θά έξογκωθούν και θά καταπνίξουν την άλογίαν.

Σας χαιρετώ
ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΛΗΓΕΣ ΤΗΣ ΙΑΘΗΝΑΣ

- Ό Μιστριώτης.
- Τά σκυλιά του Άρνιώτη.
- Τά Γεωγραφικά και Ιστορικά άρθρα του Κανελλίδη.
- Τό άμαξάκι του Χρυσικόπουλου.
- Τό ταχυπαιστήριο του «Έμπρός»
- Οι πλανέδιοι Ιεροκήρυκες.
- Τά πατριωτικά τσιμπούσια του Καζάζη.
- Ό Νέης.
- Οι έσπερινοί ποιηται των έφημερίδων.
- Τό ράδιον.

ΦΑΡΑΩ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—κ. Κώστα Καιροφύλλα. Δέ μας έστείλατε ακόμα τον τόμο του Βαλαωρίτη που πέρτυ σας δανείσαμε. Άν τους χρειαζόσαστε και τους άλλους δυό για να τήχετε τό βιβλίό άκέραιο στη βιβλιοθήκη σας, στείλτε να μας τους ζητήσετε.—κ. Χ. Βαρ. Σωστά όλα σας τα παράπονα. Δέ σε ξεχάσαμε. Στο άλλο φύλλο ή στο παραπάνω, θά γράψουμε.—κ. Φαραώ. Στο άλλο θά δημοσιεύσουμε και τις δέκα του Έθνους πληγές. Μά λείτε, δέκα μονάχα νάναι κ' οι τελευταίες;—Σ' «Ένα φίλο μας». Έτσι είναι τό σωστό. κι' έτσι πρέπει να γίνη, όπως τα γράφετε, έξεν από τή «Γαζέτα» που μπορούμε να την πούμε κ' «έφημερίδα» όπως όλος ό κόσμος την λέει σήμερα. Μά σιγά σιγά κ' ένα ένα. Η αλήθεια, έτσι μαζωμένη, ξαφιάζει. Βλέπετε, σας άπαντούμε σοβαρά, αν και φοβούμαστε πως με τό γραμματάκι σας θέλετε να παίζετε—έξυπνότατα πάντοτε— και να μας πειράζετε φιλικώτατα.—κ. Άριελ. της «Διαπλασεως». Χιρήκαμε πολύ που ή άγαπημένη σας «Διαπλατούλα» άλλαξε γνώμη για τους μαλλιαρούς κι' άρχινησε να μιλάη φρονιμώτερα, όπως τδειξε στο τελευταίο της φύλλο. Τά βλέπετε τώρα, μικρέ μου, που της έκανε καλό τό γιατρικό που της έδωσε ό «Νουμάς»; Πές της λοιπόν χαιρετίσματα και να μη κόνη άταχα για να μη την μαλώσουμε και μετε.—δ. Χλόη. Σας εύχαριστεί ή δ. Άρδαφνούσα για όσα καλά μας γράψατε γι' αύτήν. Τό γράμμα σας της τό στείλαμε και μäs παρακάλεσε να σας πούμε πως θά σας γράψη κατά τό κατατόπι που της δίνετε: «δ. Χλόη, P. poste restante». Καρτ-ποστάλ δεν ανταλλάσσει και θά σας τό πη τό γιατί. σ' ένα άρθρο της που θά μας στείλη, καθώς μας τάζει, την παραπάνω Κυριακή. Δέ μας γράφετε και λόγου σας τίποτε, αφού ξερετε να γράφετε τόπο χαριτωμένα γραμματάκια; κ. Περιεργό. Τό είπαμε κι' άλλη φορά πως τά «Φαινόμενα και Πράγματα» τό «Ότι Θέλετε» καθώς και κάθε άλλο άρθρο άνυπόγραφο, γράφονται από τό Διευθυντή του «Νουμά». Αύτες λοιπόν είναι κ' ύπεύθυνος για όλ' αύτά—κ. Άδγερινό. Σης εύχαριστούμε. Πολύ ύμερρα. (Θά δημοσιευθούσ' άλλο φύλλο. Περιμένουμε και τ' άλλα.—Α. Ψυχ. Κέρκυρα. Ζήτησε γράμμα από τό ταχυδρομείο.—κ. Άνάποδο. Ό κ. Γρ. Ξερνόπουλος δεν είναι Κριτικός. Είναι Ζακωβιανός.

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

- Ν. ΚΟΝΕΜΕΝΟΥ: «Ό θάνατος της ψευτιάς»
- Κ. ΔΙΕΤΕΡΙΧ: Δημοτικά μεταφράσματα από αρχαία Έλληνική ποίηση (με πρόλογο του σοφού Ραβίνου κ. Λαζ. Βελέλη).
- ΚΩΣΤΑ Σ. Γ.: Νανουρίσματα.
- ΝΙΤΣΕ: «Τού χορού τό τραγούδι» (μετάφραση Παύλου Γνευτού).

πυλωτά τά δάχτυλά του, σε νύχια όρνιου; Και πως την κοιτάζε τή Βασιλική! Την κοιτάζε άγρια και άλλόκοτα και ζύγωνε σε δαύτη, κι όσο αύτός πρόβαινε εκείνη πήγαινε πίσω πίσω και φοβούντανε κι άρχισε να τρέμη και να παραλογιάζει. Μά αύτός γελούσε για τον τρόπο της κόρης και όλο ένα προχωρούσε. Έφτασε πιá όλος διόλου κοντά της, πολύ κοντά της, άφου έννοιωθε ή βρομόμορη τή βρώμικη άναπνοή του, που της έκαίγε τό πρόσωπο, και γελούσε ό καταραμένος, γελούσε τώρα πιό δυνατά και άνοιγοντας τό στόμα, τά μαύρα κι άριά δόντια του "Αχ! Παναγία μου, βοήθησε με, φώναζε ή κόρη, βοήθησε με, γλύτωσε με!

Μά φαίνεται πως ή Παναγία δεν την άκουσε, δεν άκουσε τή φωνή της πάναγνης κόρης, φωνή γεμάτη τρόμο κι άγωνία, δεν την άκουσε, γιατί ό γέρος εΐτανε τώρα πιό κοντά της και γελούσε πιό δυνατά, κι άνοιγε κιόλας τά χέρια του, για να την άγκαλιάση και την άγκάλιασε, σκάζοντας και πονώντας τάφρατα κρέατά της, και τή φιλούσε βρωμίζοντας τάσπρα, τά τριανταφολλένια, τά δροτερά μαγουλάκια της κόρης. Και φίλε και γελούσε, ώσπου ή άμορη, ή δυστυχισμένη Βασιλική, σε μιá δυνατή σκουντιά, σε μιá σπαραχτική φωνή άπάνω, τον έσκούντησε, λυτρώθηκε από τό φάντασμα και ξύ-

πνησε...
— "Όνειρο εΐτανε, μακνίτσα μου, έλεγε ακόμη τρομαγμένη στην κερά Λενιό που έτρεξε να διηγήτι επχε ή κόρη της. "Όνειρο, ξανάλεγε και διηγώντας το, έτρεμε δάκρυαρη γιατί ό φόβος και ό τρόμος της μπήκε βαθιά στα φυλλοκάρδια. Σάφω άρχισε να τρέμη πιό δυνατά, γιατί της πέρασε απ' τό νού σαν άστραπή μιá ύμηση που όσο πήγαινε γενούντανε αλήθεια. "Ό γέρος που ώνειρεύτηκε, δεν εΐτανε άγριο φάντασμα, εΐτανε άνθρωπος που ζούσε και που τον είδε μάλιστα και κάπου. Μά που νάτανε άραγες; Νά τώρα θυμήθηκε! Ναι, ναι, σης κερά Χρυσός εΐτανε, που πήγε με τή μανούλα της να κάνουνε βίζιτα· εκεί είδε ένα γέρο, τον ίδιο κι άπαράλλαχτο με κεινον που ώνειρεύτηκε, με τά ίδια τάσπρα τά μαλλιά, με τά ίδια τάχγρια μάτια, να την κοιτάζει, απ' την κόχη που καθούντανε τό ίδιο σαν που την κοιτάζε και στ'ονειρό της. Κ' έτρεμε ή Βασιλική και κτύπαγαν τά δόντια της, μην κι αύτόνα πάρη. Κι όταν μάλιστα τό είπε και της μάννας της, γέλασε αύτή και ξεκαρδίστηκε και γελώντας ακόμα πήγε να ξαναπλαγιάση.

Δέ γελά πιá ή κερά Λενιό, ούτε θά ξαναγελάση ποτέ της· γιατί ή έλπίδα πουχε δεν άναγεννιέται πιá, δε μεγαλώνει με τά δροσερά νιάτα της κό-

ρης της.
Στό χρόνο άπάνω, μέρα σε μέρα, ή Βασιλική παντρεύτηκε με τον ίδιο γέρο που της έδειξε στονειρό της ό άη Βασιλης!
Και πάλε όσα στο χρόνο άπάνω μαζί με την άη-βασιλιάτικη παραμονή, ξαναβγήκανε στους δρόμους τά παιδάκια με τά τούμπανα, σκορπίζοντας τό μονότονο τραγούδι τους «άη Βασιλης έρχεται από την Καισαρεία» ή παιδικαίσια τους χαρούμενη φωνή σάλαζε στην καρδιά της κερά Λενιός και της κόρης της φαρμακερή και πικραμένη.
Βαρυ γυρμενο έχοντας τό κεφάλι τους, μάννα και κόρη διαλογιζούντανε τό ίδιο. Θυμούντανε πως εΐτανε πιό καλά, πως εΐτανε πιό εύτυχισμένες, πως όσο άνέχρη κι αν εΐτανε ή καρδιά τους παλε είχε μέσα της χαρά, άφου είχε την έλπίδα· πως τώρα πιá έσβησε γι' αυτές ή έλπίδα, πείθανε για πάντα κ' ή χαρά. Και γέφανε τό κεφάλι τους πιό βαριά, πιό πονεμένα. Κάθε τραγούδι των παιδιώνε χτυπούσε απ' τά βαθιά, μέσ' απ' τους λογισμούς τους, βαριά βαριά, λυπητερά σε νεκρική καμπάνα!
"Όξω, άριά και που στόλόδαθο σκοτάδι της νύχτας, άκουγούντανε τώρα στα μακριά κανένα ακόμα «Άη Βασιλης έρχεται από την Καισαρεία» σαν ήσυχο βογκητό, σαν ύστερνό ξεψύχισμα.
(Άπό την Κωνσταντινούπολη) Β. ΓΕΩΡΓΑΚΗ